

Produktion av skogsplantor 2018

Production of seedlings 2018

I korta drag

Sammanfattning

Leveransen av skogsplantor uppgick år 2018 till 384 miljoner plantor. Antalet levererade plantor har ökat med 2 procent jämfört med resultatet från året innan. Trenden att antalet levererade tallplantor ökar håller i sig, samtidigt som antalet levererade granplantor minskade något jämfört med 2017. Tall- och granplantor utgör tillsammans 97 procent av totalt antal levererade skogsplantor. Lövträdsplantor utgör endast 6 promille och contortatall knappt 2 procent. Andelen övriga barrträd ökar och utgör idag 2 procent av den totala mängden levererade skogsplantor.

För barrträdsplantor är täckrot den helt dominerande produktionsmetoden. Av tallplantorna är 99 procent producerade som täckrot och av granplantorna rör det sig om 69 procent. Lövträdsplantor är i större utsträckning producerade som barrot.

Av de levererade skogsplantorna härstammar 75 procent från plantagefrön från svenska fröplantager.

Tallplantorna kommer nästan uteslutande från svenska plantager (99%). Granplantor kommer till betydligt mindre del från svenska plantager (56%) och odlas oftare som barrotsplantor (31%).

Karin Östberg, Skogsstyrelsen, tfn 0640-175 43.
karin.ostberg@skogsstyrelsen.se

Statistiken har producerats av Skogsstyrelsen, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-4021 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 9 april 2019.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Herman Sundqvist, Skogsstyrelsen

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Stabil nivå av levererade plantor	3
Täckrot dominerar som produktionssätt	5
Huvudsakligen svensk härkomst	5
Stor variation i användning av plantskydd	6
Tabeller	8
Teckenförklaring	8
1. Antal producerade skogsplantor fördelat på trädslag	9
2a. Andel av skogsplantor fördelade på produktionssätt	10
2b. Andel av skogsplantor (tall, gran) fördelade på produktionssätt	11
2c. Andel av skogsplantor (contortatall, övriga barrträd) fördelade på produktionssätt	12
2d. Andel av skogsplantor (björk, övriga lövträd) fördelade på produktionssätt	13
3a. Andel av skogsplantor fördelade på fröets härkomst	14
3b. Andel av skogsplantor (tall, gran) fördelade på fröets härkomst	15
3c. Andel av skogsplantor (contortatall, övriga barrträd) fördelade på fröets härkomst	16
3d. Andel av skogsplantor (björk, övriga lövträd) fördelade på fröets härkomst	17
Fakta om statistiken	18
Detta omfattar statistiken	18
Definitioner och förklaringar	18
Så gör vi statistiken	18
Statistikens tillförlitlighet	19
Annan statistik	19
Elektronisk publicering	19
In English	20
Summary	20
List of tables	20
List of terms	20

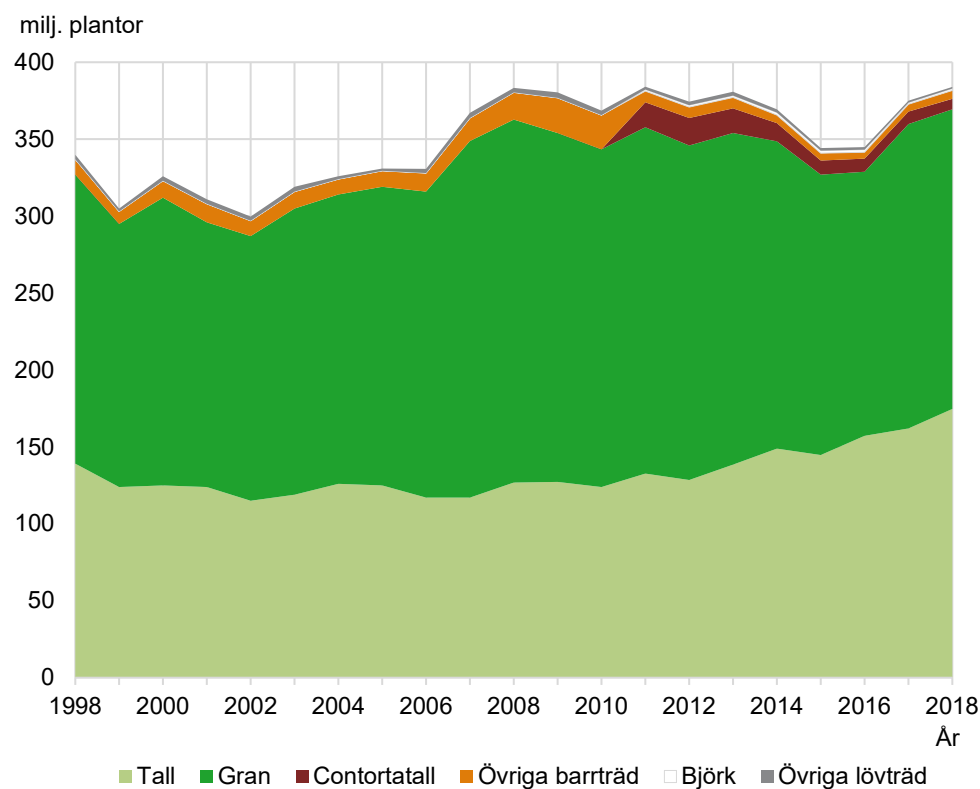
Statistiken med kommentarer

Stabil nivå av levererade plantor

Leveransen av skogsplantor uppgick år 2018 till 384 miljoner plantor, vilket innebär en liten ökning jämfört med året innan (2 procent). Antal levererade plantor har fortsatt att öka jämfört med perioden 2015-2017 och antalet levererade tallplantor är det högsta på 20 år.

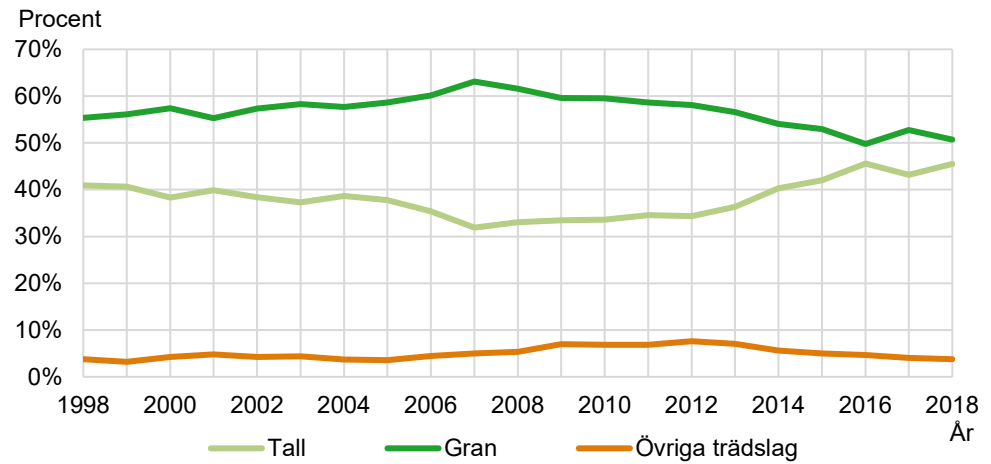
Sedan 2011 särredovisas contortatall från övriga barrträd och björk från övriga lövträd. För björk och övriga lövträd ligger antalet levererade plantor på en stabil om än låg nivå. Antalet levererade plantor av contortatall fortsätter dock att stadigt minska. Sedan 2012 har antalet levererade plantor av contortatall mer än halverats – från 18 miljoner plantor till knappt 7 miljoner plantor 2018.

Figur 1. Antal levererade plantor per trädslag

Det vanligaste trädslaget var gran (51 procent), följt av tall (46 procent). Tall- och granplantor utgör tillsammans 97 procent av totalt antal levererade skogsplantor. Lövträdsplantor utgör endast 6 promille och contortatall knappt 2 procent. Andelen övriga barrträd ökar och utgör idag 2 procent av den totala mängden levererade skogsplantor. Tillsammans står de övriga trädslagen för en mycket liten andel (knappt 4 procent) levererade plantor.

Figur 2. Andel levererade plantor

Täckrot dominerar som produktionssätt

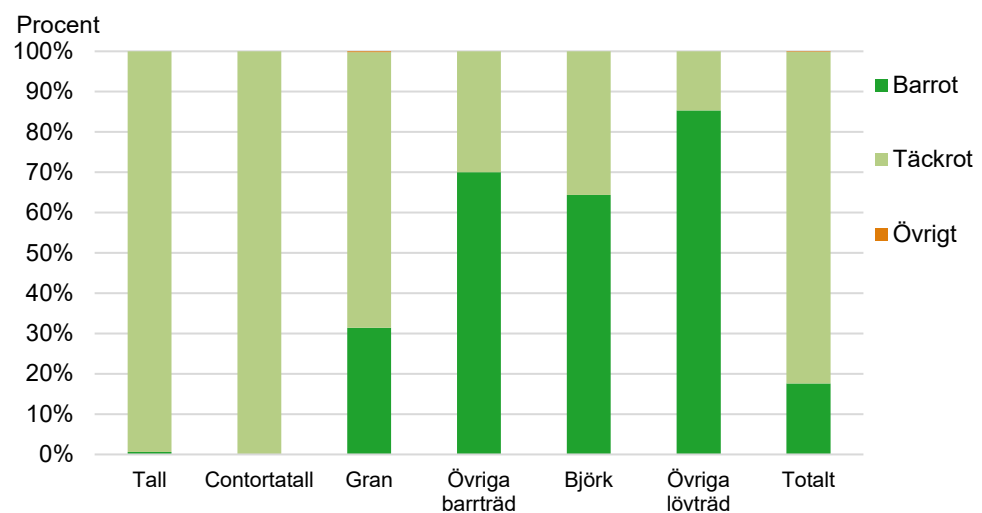
Det helt dominerande produktionssättet är täckrot och så har det sett ut sedan undersökningen började 1998. 2018 utgjorde täckrot 82 procent av alla producerade skogsplantor. Plantor producerade som barrot utgjorde 18 procent medan användandet av övriga produktionsmetoder var marginell.

De senaste åren har relationen mellan täckrot- och barrotsplantor varit stabil. Ökningen 2017 av andelen som producerats som barrot har planat ut och ligger 2018 på samma nivå som 2017.

När man tittar närmare på trädslag, kan man se att tall och contortatall i princip enbart produceras som täckrot. Då den största volymen levererade plantor utgörs av tall och gran och då de i huvudsak produceras som täckrot är täckrot det totalt dominerande produktionssättet.

31 procent av granplantorna, 70 procent av övriga barrträd och 85 procent lövträden levererades som barrot.

Figur 3. Produktionssätt per trädslag 2018

 Sveriges officiella statistik

Huvudsakligen svensk härkomst

Frön delas upp i beståndsfrö, som kommer från skogar, och plantagefrön, som kommer från särskilt anlagda fröplantager.

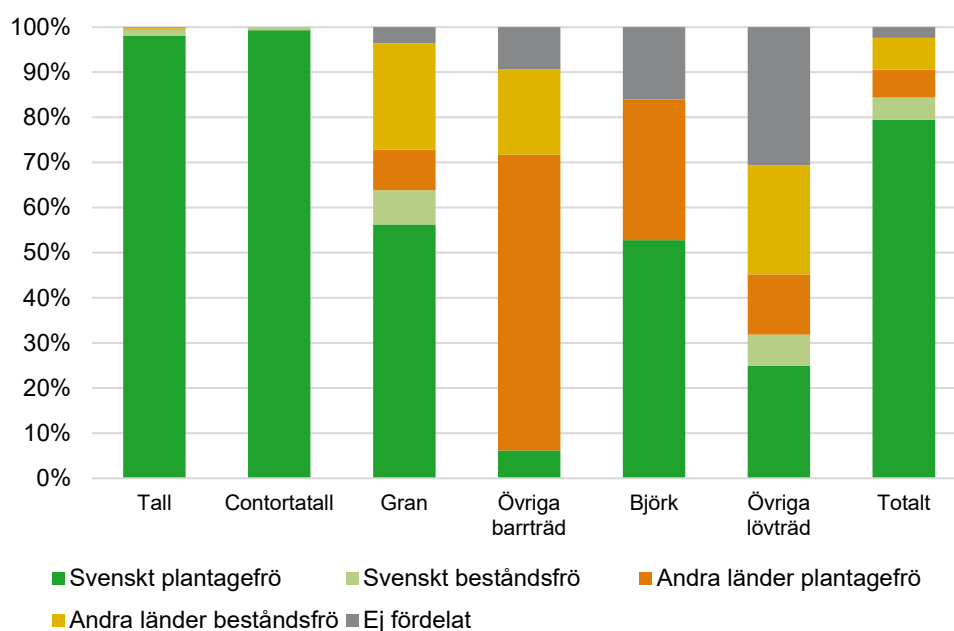
Majoriteten av de levererade skogsplantorna kommer från plantagefrö från svenska fröplantager. Under 2018 stod denna härkomst för 75 procent av alla levererade plantor, vilket är en minskning jämfört med 2017 (81 procent).

En tydlig skillnad jämfört med 2017 är att den näst vanligaste härkomsten är utländskt beståndsfrö (12 procent) och det är granfrö som står för den huvudsakliga delen av ökningen av plantor från utländskt beståndsfrö. Svenskt beståndsfrö står för 5 procent och plantagefrön från andra länder för 6 procent. För två procent saknas uppgift om härkomst. Sedan frågan om fröhärkomst inkluderades i undersökningen år 2000 kan man se en minskad användning av beståndsfrö och en ökad användning av plantagefrö även om det varit smärre variationer genom åren.

Fördelat på trädslag kommer tall och contortatall närmast uteslutande från frö med svensk härkomst (98 respektive 99 procent). För gran härstammar majoriteten av plantorna från svenska fröplantager (56 procent). Noterbart är att andelen granplantor som härstammar från utländskt beståndsfrö har ökat tydligt jämfört med 2017. För övriga barrträd är vanligast med härkomst från utländska fröplantager.

Hälften av björkplantorna har härkomst från svenska fröplantager. När det gäller övriga lövträd kommer 25 procent från svenskt plantagefrö, 13 procent utländskt plantagefrö och 24 procent utländskt beståndsfrö. För björk och övriga lövträd saknas dock ofta uppgift om fröhärkomst.

Figur 4. Andel levererade plantor 2018 per trädslag och härkomst.

Stor variation i användning av plantskydd

Sedan 2014 inkluderas en fråga om skyddsmetod för barrträdsplantor i undersökningen. Den ingår inte i den officiella statistiken utan har testats och kommer att utvärderas till nästa års plantundersökning. Uppgifterna presenteras här som ett treårsmedeltal för perioden 2016–2018.

Mer än hälften (53 procent) av alla barrträdsplantor är obehandlade vid leverans. Trenden att andelen plantor med mekaniskt skydd (29 procent) ökar och andelen insekticidbehandlade (18 procent) minskar fortsätter. Totalt har andelen skyddade plantor inte förändrats jämfört med perioden 2015-2017¹. Det går inte i statistiken att urskilja var i landet behandlade respektive obehandlade plantor används.

För tall är nästan en tredjedel av plantorna behandlade vid leverans medan contortatallplantorna behandlas i mycket lägre utsträckning. De mekaniskt skyddade tallplantorna ökar (19 procent jämfört med 15 procent tidigare). De

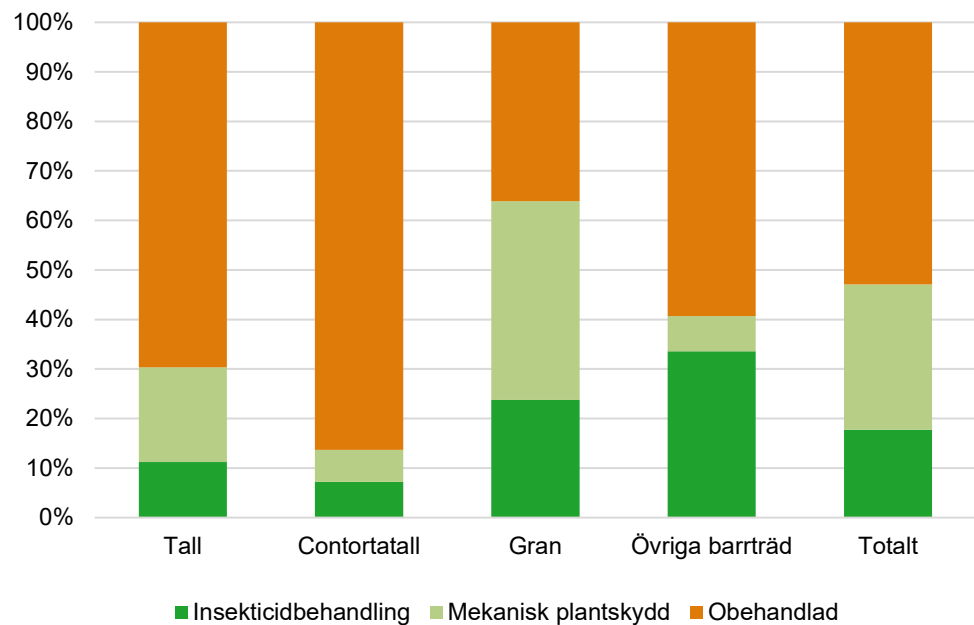
¹ Vi ändrade meningen strax efter publicering den 9 april. Innan stod det "Totalt har andelen skyddade plantor minskat något jämfört med perioden 2015-2017", vilket var fel.

behandlade contortatallplantorna är jämt fördelade mellan insekticidbehandlade respektive mekaniskt skyddade.

Drygt en tredjedel av granplantorna är obehandlade medan plantor med mekaniskt plantskydd och insekticidbehandlade plantor utgör 40 respektive 24 procent. Andel granplantor med mekaniskt plantskydd har ökat från 38 procent (2015–2017) till 40 procent.

Tidigare år har det varit jämnt fördelat mellan obehandlade och behandlade plantor för övriga barrträd. Nu överväger andelen obehandlade plantor (59 procent respektive 41 procent), vilket är en tydlig förändring. De behandlade är till övervägande del insekticidbehandlade.

Figur 5. Användningen av plantskydd 2016–2018 i treårsmedeltal

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Antal producerade skogsplantor fördelat på trädslag

1. Number of produced seedlings, by tree species

År	Tall	Gran	Contortatall	Övriga barrträd	Björk	Övriga lövträd	Summa
	Miljoner plantor						
2018	174,7	194,7	6,8	5,4	1,3	1,0	383,8
2017	162,0	197,9	8,1	4,7	1,1	1,2	375,1
2016	157,2	171,6	8,6	4,1	1,6	1,7	344,8
2015	144,7	182,2	9,3	4,6	1,7	1,7	344,2
2014	148,9	199,6	12,0	5,2	1,6	2,0	369,2
2013	138,4	215,5	16,1	7,0	1,4	2,5	380,9
2012	128,5	217,3	18,0	7,0	1,3	2,2	374,1
2011	132,7	225,1	16,2	7,3	0,9	1,9	384,0
2010	123,9	219,4	..	22,3	..	2,9	368,5
2009	127,2	226,7	..	23,0	..	3,5	380,3
2008	126,8	236,0	..	17,6	..	3,0	383,4
2007	117,1	231,7	..	15,0	..	3,4	367,1
2006	117,0	199,0	..	12,0	..	2,7	330,7
2005	125,0	194,0	..	10,5	..	1,4	330,9
2004	126,0	188,0	..	10,0	..	2,0	326,0
2003	119,0	186,0	..	11,0	..	3,1	319,1
2002	115,0	172,0	..	10,0	..	2,8	299,8
2001	124,0	172,0	..	12,0	..	3,0	311,0
2000	125,0	187,0	..	11,0	..	2,9	325,9
1999	124,0	171,0	..	8,0	..	1,8	304,8
1998	139,0	188,0	..	10,0	..	2,8	339,8

2a. Andel av skogsplantor fördelade på produktionssätt

2a. Share of produced seedlings, by method of production

År	Totalt		
	Barrot	Täckrot	Övrigt
Procent			
2018	18	82	0
2017	18	82	0
2016	14	86	0
2015	14	86	0
2014	13	87	0
2013	13	87	0
2012	14	86	0
2011	19	81	0
2010	21	79	0
2009	22	78	0
2008	21	79	0
2007	19	81	0
2006	17	83	..
2005	15	85	..
2004	17	83	..
2003	17	83	..
2002	18	82	..
2001	24	76	..
2000

2b. Andel av skogsplantor (tall, gran) fördelade på produktionssätt

2b. Share of produced seedlings (Scots pine, Norway spruce), by method of production

År	Tall			Gran		
	Barrot	Täckrot	Övrigt	Barrot	Täckrot	Övrigt
Procent						
2018	1	99	..	31	69	0
2017	1	99	..	32	68	0
2016	1	99	..	24	76	0
2015	1	99	..	23	76	1
2014	1	99	..	20	80	0
2013	1	99	..	19	81	0
2012	1	99	0	21	79	0
2011	2	98	..	27	73	0
2010	3	97	..	29	71	0
2009	5	95	..	30	70	0
2008	1	99	..	30	70	0
2007	1	99	..	26	74	0
2006	1	99	..	25	75	..
2005	1	99	..	23	77	..
2004	1	99	..	26	74	..
2003	2	98	..	26	74	..
2002	2	98	..	28	72	..
2001	8	92	..	34	66	..
2000

2c. Andel av skogsplantor (contortatall, övriga barrträd) fördelade på produktionssätt

2c. Share of produced seedlings (lodgepole pine, other conifers), by method of production

År	Procent	Contortatall			Övriga barrträd		
		Barrot	Täckrot	Övrigt	Barrot	Täckrot	Övrigt
2018	..	100	0	70	30	0	
2017	..	100	0	62	38	0	
2016	..	100	0	54	45	1	
2015	..	100	0	64	35	2	
2014	..	100	0	59	40	1	
2013	..	100	0	63	37	..	
2012	..	100	0	66	34	..	
2011	..	100	..	73	27	0	
2010	29	70	0	
2009	35	65	0	
2008	37	62	0	
2007	35	65	0	
2006	36	64	..	
2005	18	82	..	
2004	24	76	..	
2003	23	77	..	
2002	26	74	..	
2001	33	67	..	
2000	

2d. Andel av skogsplantor (björk, övriga lövträd) fördelade på produktionssätt

2d. Share of produced seedlings (birch, other broadleaves), by method of production

År	Björk			Övriga lövträd		
	Barrot	Täckrot	Övrigt	Barrot	Täckrot	Övrigt
2018	64	36	..	85	15	0
2017	62	38	..	67	31	2
2016	62	38	..	78	22	1
2015	67	33	..	70	29	1
2014	71	29	..	87	3	10
2013	80	20	..	75	16	9
2012	76	24	..	82	7	11
2011	58	42	..	86	0	14
2010	61	21	18
2009	70	29	0
2008	73	20	7
2007	63	34	3
2006	64	33	3
2005	61	31	8
2004	69	31	..
2003	70	30	..
2002	69	31	..
2001	74	26	..
2000

3a. Andel av skogsplantor fördelade på fröets härkomst

3a. Share of produced seedlings, by origin of seedlings

År	Totalt				
	Svenskt		Utländskt		Ej angivet
	Plantage	Bestånd	Plantage	Bestånd	
Procent					
2018	75	5	6	12	2
2017	81	7	6	4	2
2016	77	6	10	5	2
2015	75	12	7	4	2
2014	78	11	7	4	1
2013	77	10	4	8	0
2012	76	9	5	9	1
2011	67	11	4	13	5
2010	65	13	8	11	3
2009	65	14	5	16	1
2008	59	15	5	21	0
2007	58	15	2	24	1
2006	58	18	1	21	1
2005	35	14	3	10	39
2004	58	24	2	13	3
2003	57	20	..	17	6
2002	50	28	1	19	2
2001	46	33	1	15	5
2000

3b. Andel av skogsplantor (tall, gran) fördelade på fröets härkomst

3b. Share of produced seedlings (Scots pine, Norway spruce), by origin of seedlings

År	Tall					Gran				
	Svenskt		Utländskt		Ej angivet	Svenskt		Utländskt		Ej angivet
	Plantage	Bestånd	Plantage	Bestånd		Plantage	Bestånd	Plantage	Bestånd	
	Procent									
2018	98	1	0	0	0	56	8	9	24	4
2017	98	1	0	0	0	58	12	9	18	3
2016	95	4	0	0	0	62	8	17	10	4
2015	94	5	0	0	0	62	18	10	7	3
2014	95	5	67	16	10	7	..
2013	91	8	0	0	..	69	12	5	13	0
2012	90	10	0	69	10	7	15	0
2011	83	15	0	..	2	57	9	5	22	7
2010	85	14	0	0	0	59	13	5	19	4
2009	81	18	0	1	0	56	13	6	24	0
2008	83	16	0	1	..	47	15	7	32	..
2007	80	20	48	14	1	37	..
2006	78	22	47	17	2	34	..
2005	68	24	9	50	21	12	17	..
2004	74	26	50	25	1	22	7
2003	81	19	45	23	3	27	2
2002	63	37	41	23	2	32	2
2001	60	36	4	36	33	1	26	4
2000

3c. Andel av skogsplantor (contortatall, övriga barrträd) fördelade på fröets härkomst

3c. Share of produced seedlings (lodgepole pine, other conifers), by origin of seedlings

År	Contortatall					Övriga barrträd				
	Svenskt		Utländskt		Ej angivet	Svenskt		Utländskt		Ej angivet
	Plantage	Bestånd	Plantage	Bestånd		Plantage	Bestånd	Plantage	Bestånd	
	Procent									
2018	99	1	6	0	66	19	9
2017	98	2	0	22	..	42	23	13
2016	93	7	11	1	74	2	13
2015	89	7	..	4	..	12	0	62	14	12
2014	88	12	17	3	61	4	16
2013	90	10	31	5	47	9	8
2012	99	1	19	..	46	18	17
2011	93	7	..	0	..	27	0	50	5	17
2010	13	6	73	2	7
2009	62	0	16	15	6
2008	56	0	10	28	5
2007	59	4	18	13	7
2006	62	..	7	22	9
2005	13	1	63	6	18
2004	11	1	62	7	19
2003	12	1	59	7	21
2002	66	6	4	18	6
2001	59	10	11	15	5
2000

3d. Andel av skogsplantor (björk, övriga lövträd) fördelade på fröets härkomst

3d. Share of produced seedlings (birch, other broadleaves), by origin of seedlings

År	Björk					Övriga lövträd				
	Svenskt		Utländskt		Ej angivet	Svenskt		Utländskt		Ej angivet
	Plantage	Bestånd	Plantage	Bestånd		Plantage	Bestånd	Plantage	Bestånd	
	Procent									
2018	53	..	31	0	16	25	7	13	24	31
2017	46	..	37	2	15	21	..	24	29	26
2016	49	1	29	0	21	10	0	19	39	32
2015	48	0	30	0	22	27	3	17	27	27
2014	45	..	36	..	20	16	2	43	9	30
2013	46	0	29	4	22	10	6	7	54	23
2012	46	2	33	9	10	24	13	2	38	24
2011	54	..	32	2	12	4	11	29	34	22
2010	23	4	24	20	28
2009	23	1	19	33	25
2008	20	6	16	40	18
2007	24	7	16	30	23
2006	30	..	14	28	27
2005	7	3	1	1	88
2004	6	5	1	24	64
2003	9	4	3	14	70
2002	37	13	4	16	30
2001	32	18	9	18	23
2000

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Undersökningen avser levererade skogsplantor under kalenderåret 2018.

Definitioner och förklaringar

Täckrot

Planta vars rötter omges av en substratklump som vanligtvis består av torv.

Barrot

Planta utan medföljande odlingssubstrat (jord eller torv) kring rötterna.

Stickling

Avskuren stam-, gren- eller rotdel med eller utan blad, som kan användas för vegetativ förökning.

Insekticidbehandling

Användning av medel för bekämpning av insekter.

Mekanisk behandling

Användning av mekaniska eller fysiska skydd mot insekter.

Härkomst

Anger den geografiska plats där fröet har skördats.

Beståndsfrö

Omfattar frö från:

- godkända frötäktsbestånd
- godkända frötäktsområden
- icke godkända frökällor för användning på egen mark

Plantagefrö

Omfattar frö från godkända fröplantager.

Så gör vi statistiken

Uppgifterna i detta Statistiska meddelande bygger på resultat från Skogsstyrelsens enkätundersökning om produktion av skogsplantor.

Skogsstyrelsen har publicerat uppgifter om produktionen av skogsplantor sedan 1998. Syftet har varit att kunna kvantifiera omfattningen av levererade skogsplantor för användning i Sverige.

Undersökningen genomförs som en enkätundersökning och vänder sig till alla registrerade företag som bedriver yrkesmässig handel med skogsodlingsmaterial. Totalt rör det sig om drygt 30 företag. Undersökningen avser levererade skogsplantor under kalenderåret 2018.

Postenkäten skickades ut 2019-02-07 med ett sista svarsdatum 2018-03-15. Slutligen blev svarsfrekvensen 82 procent. Detta motsvarar ungefär samma nivå som de senaste årens undersökningar. 60 procent av de svarade har svarat via webbenkäten. Av de svarande uppgav åtta företag (23 procent) att de inte levererat några skogsplantor under 2018.

Statistikens tillförlitlighet

Som ram för insamlingen används Skogsstyrelsens register för företag med yrkesmässig handel med skogsodlingsmaterial. Eftersom samtliga företag som handlar med plantor ska vara registrerade bedöms ramen ge en god täckning. Insamlingen utförs som en postenkät och möjlighet finns även att lämna svar i en webbenkät. Statistiken är en totalundersökning och därför inte behäftad med urvalsosäkerhet. Samtliga större företag har redovisat levererat antal plantor. Ett par mindre företag har inte svarat. Bedömningen är att dessa motsvarar mindre än 1 procent av det totala antalet levererade plantor.

De inkomna svaren är inte alltid kompletta, speciellt gäller detta frågan om fröhärkomst. Ibland finns också skillnader i summan av totala antalet plantor mellan de olika frågorna. Slutligen inkommer en del svar i fel enhet, totalt antal plantor när det ska vara i 1000-tal. Det sistnämnda felet korrigeras via jämförelser med tidigare år.

Annan statistik

Annan statistik som är relaterad till förnygring och plantproduktion är Skogsstyrelsens statistikprodukt JO0311 Återväxternas kvalitet samt Kemikalieinspektionens produkt MI0503 Försålda kvantiteter av bekämpningsmedel.

Elektronisk publicering

Detta statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Skogsstyrelsens hemsida [Produktion av skogsplantor](#).

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Kvalitetsdeklaration](#).

Data som ligger till grund för tabellerna i detta SM återfinns också i Skogsstyrelsens statistikdatabas. Där kan du generera data i valfritt format för nedladdning till din egen PC eller läsning på bildskärm. [Skogsstyrelsens statistikdatabas](#).

In English

Summary

On a yearly basis, since 1998, the Swedish Forest Agency make a survey about produced seedlings for usage in Sweden. The survey is conducted among the companies registered at the Swedish Forest Agency as producers or dealers with seedlings. Statistics are collected about number of produced seedlings, by tree species, by method of production and by origin of seedlings.

During 2018 around 384 million seedlings were produced, mainly Norway spruce (51 percent) and Scots pine (46 percent). Most of the seedlings are produced as rooted plant material and the origin of the seeds are mainly Swedish.

List of tables

Explanation of symbols	8
1. Number of produced seedlings, by tree species	9
2a. Share of produced seedlings, by method of production	10
2b. Share of produced seedlings (Scots pine, Norway spruce), by method of production	11
2c. Share of produced seedlings (lodgepole pine, other conifers), by method of production	12
2d. Share of produced seedlings (birch, other broadleaves), by method of production	13
3a. Share of produced seedlings, by origin of seedlings	14
3b. Share of produced seedlings (Scots pine, Norway spruce), by origin of seedlings	15
3c. Share of produced seedlings (lodgepole pine, other conifers), by origin of seedlings	16
3d. Share of produced seedlings (birch, other broadleaves), by origin of seedlings	17

List of terms

Tall	Scots pine (<i>Pinus sylvestris</i>)
Contortatall	Lodgepole pine (<i>Pinus contorta</i>)
Gran	Norway spruce (<i>Picea abies</i>)
Övriga barrträd	Other conifers
Björk	Birch (<i>Betula</i>)
Övriga lövträd	Other broadleaves
Barrot	Bare-rooted
Täckrot	Rooted planting material
Plantagefrö	Seeds from plantation
Beståndsfrö	Seeds from stand
Insekticidbehandlat	Treated with insecticides
Mekaniskt behandlat	Treated with mechanical protection
Obehandlat	No treatment